

Формування регіональної інфраструктури ринку поводження з відходами

О. В. БОНДАРЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

За статистичним даними, підприємства Держпостачання СРСР виробляли наприкінці 80-х рр. з різних відходів товари на суму близько 900 млн. рублів. До середини 90-х рр. рівень утилізації при створеній в ті роки державної інфраструктури поводження з відходами становив приблизно 8%.

У перехідний період до ринкових відносин в Україні інфраструктура поводження з відходами була розвалена. У результаті, в 2010 р. з 100% обсягу утворення муніципальних відходів: розміщено на полігонах 93%, утилізовано шляхом спалювання 4%, рецикліровано 3% (переважно макулатура і слобій).

У країнах ЄС-27 в 2009 р. з 100% обсягу утворення муніципальних відходів: розміщено на полігонах 38%, утилізовано шляхом спалювання 20%, рецикліровано (перероблено) 24%, компостовано 18%.

У країнах ЄС-27 у сфері рециклінгу формується 0,4 – 0,6% їх ВВП, тут задіяно понад 1,5 млн. працюючих, а грошовий оборот сягає 100 млрд. євро.

Наведені дані свідчать, що рівень утилізації відходів у ЄС-27 значно вище, ніж в Україні. Це відбулося в результаті розриву налагоджених господарських зв'язків, падіння попиту і обсягів виробництва, зменшення чисельності населення і як наслідок розриву інфраструктури ринків відходів і ринків виробів з відходів. Вказані чинники стали основними обмежувачами розвитку рециклінгу як матеріалізації ідеї роздільного збору відходів в Україні.

В цілях збільшення кількості відходів, що залучаються до господарського обороту, необхідно, в умовах ринку, створення інфраструктури збору, сортування, первинної обробки і переробки відходів. Інфраструктура – це стан частини загального устрою рециркуляції відходів з метою регулювання безперервності виробничого процесу, поліпшення використання сировини, і задоволення потреб споживачів в матеріальних ресурсах. У інфраструктуру рециркуляції входять: житло, комунальне господарство, транспорт, зв'язок, освіта, професійне навчання та ін. Від наявності і стану останніх залежить раціональне використання матеріалів, економія природних ресурсів, рівень утилізації відходів і екологічна обстановка в регіоні. Створення регіональної інфраструктури поводження з відходами – це масштабне завдання національного рівня.

Згідно з оцінками Мінрегіонбуду України, тільки першочергова потреба у фінансуванні сфери рециркуляції відходів становить орієнтовно 160 млрд. грн. Передбачається закупити і побудувати 60 сміттесортувальних заводів, 30 заводів з біолого-механічного перероблення, 30 заводів з утилізацій і багато інших об'єктів.

Таким чином, в Україні стратегія поводження з відходами залишається несформованою. Особливо насторожує відсутність великих інвестицій у цю сферу. Тому, виходячи з міжнародного досвіду, необхідно розробити національну стратегію поводження з відходами. На її базі необхідно формувати регіональні стратегії рециркуляції відходів.